

BESLUT

2019-09-30

Dnr: 19/01560

SAKEN

Matiné: Attentatorn, SVT1, 2019-05-01, kl. 11.30, en amerikansk långfilm; fråga om mediets genomslagskraft

BESLUT

Sändningen fälls. Den strider mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

FÖRELÄGGANDE

Sveriges Television AB ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

SÄNDNINGEN

Den svartvita filmen *Attentatorn* från år 1954 handlade om tre attentatsmän som planerade att skjuta USA:s president när han besökte en småstad i Kalifornien. Filmen innehöll bland annat följande scener.

En polischef och en Secret Service-agent besökte ett hus där attentatsmännen och en familj uppehöll sig. Polischefen och agenten småpratade med familjen i hallen innan attentatsmännen kom in med dragna pistoler. Attentatsmannen Johnny sköt sedan agenten med två skott och agenten föll ner död på golvet. Polischefen utdelade ett knytnävsslag i ansiktet på attentatsmannen Bart. Attentatsmannen Benny sköt polischefen i armen och polischefen föll ihop på golvet. Johnny varnade familjen för att ställa till med ytterligare bråk. Bart och Benny rullade ihop agentens kropp i en matta och bar ned kroppen till källaren.

Benny blev konfronterad av en polis på stan. När Benny skulle ta fram sin legitimation ur innerfickan tog han i stället fram en pistol och sköt polisen i magen. Polisen segnade ner på marken men sköt Benny i ryggen när Benny försökte fly därifrån. Skottlossning utbröt mellan polisen och Benny. Benny flydde från platsen och polisen tuppade av. Benny föll ihop en bit därifrån och

tog sig i magen, när han tittade på handen var den blodig. Benny tog skydd när en polisbil kom till platsen. En polisman klev ur polisbilen och blev skjuten av Benny. En annan polisman avfyrade en k-pist inifrån polisbilen och Benny föll ihop död. Två polismän gick fram och kontrollerade att Benny var död.

Attentatsmannen Bart gick fram till ett bord där ett gevär stod uppriggat med ett gevärsstativ. Bart tog tag i geväret för att kontrollera siktet och fick en elektrisk chock eftersom bordet var kopplat till en elektrisk ledning. Bart avfyrade geväret upprepade gånger mot en tågstation samtidigt som han fick en elektrisk chock. Poliser på tågstationen besvarade skotten och skottlossning utbröt. Johnny kopplade ur den elektriska ledningen och sköt därefter en tv-reparatör som föll till marken. Skottlossningen upphörde. Johnny siktade med geväret men blev avbruten av polischefen som kastade ett föremål i ryggen på Johnny. Farfadern i familjen försökte brotta omkull Johnny men fick ett slag i huvudet av Johnny och segnade ner. Barnet i familjen tog upp en pistol och avfyrade mot Johnny. Skottet missade. Johnny försökte skjuta barnet men missade. Johnny siktade in sig med geväret men blev skjuten av modern i familjen. Polischefen tog sedan pistolen från modern och sköt Johnny en gång till. Johnny segnade ihop, till synes död.

ANMÄLAN

Anmälaren anser att filmen innehöll flera våldsamma skottlossningsscener och är kritisk till att filmen sändes mitt på dagen.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Television (SVT) anser att sändningen av filmen överensstämmer med bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft. SVT anför i huvudsak följande.

Den aktuella sändningen var en 65 år gammal svartvit spelfilm med engelskt tal och svensk textning. Innehållet var riktat till en vuxen publik men det bedömdes att den kunde sändas på matinétid då det våld som förekom uppfattades vara i enlighet med granskningsnämndens praxis.

Då filmen var producerad i enlighet med dåtida amerikansk produktionskod var innehållet återhållsamt avseende våldets brutalitet. Särskilt gällde detta scener där barn var inblandade, likaså skulle publiken inte uppmuntras att känna sympati för brottslingar utan sensmoralen var; ”brott lönar sig inte”. Med dagens ögon var skottlossningarna inte särskilt realistiska då det inte förekom blodstänk eller kulhål och karaktärerna sällan visade tecken på smärta eller lidande.

SVT anser att yngre barn har begränsad möjlighet att identifiera sig med barnet i filmen just då skådespeleriet och karaktärernas reaktioner inte speglar en modern verklighet. I slutscenen visades hur pojken inte är traumatiserad utan närmast oberörd av händelserna. Likaså var de scener som kunde verka skrämmande för barn få och förhållandevis korta i förhållande till filmens längd.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska ta hänsyn till televisionens särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen (16 § i sändningstillståndet). Bestämmelsen tillämpas bland annat vid bedömningen av program som innehåller våld. Den innebär enligt granskningsnämndens praxis ett krav på återhållsamhet i fråga om våldsskildringar och våldsinslag som sänds på tider då barn kan antas ta del av programmen.

Nämnden tillämpar en strängare bedömning för program eller inslag som sänts före kl. 21.00 än för senare sändningar.

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att filmen *Attentatorn* sändes vid en tidpunkt då varsamhet ska iakttas i fråga om våldsskildringar. Även om de aktuella skottlossningsscenerna var svartvita och det inte förekom något blodstänk eller andra närgångna skildringar av våld anser nämnden att sekvenserna, bland annat den där attentatsmannen Johnny försökte skjuta ett barn, får anses vara av sådan karaktär att de kunde uppfattas som skrämmande för yngre barn. Sändningen av filmen vid den aktuella tidpunkten strider därför mot bestämmelsen om televisionens särskilda genomslagskraft.

Detta beslut har fattats av Ulrik von Essen, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Malin Bergström, Bo-Erik Gyberg och Gunnar Springfeldt efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Ulrik von Essen

Johannes Wik

Originalhandlingen med namnunderskrifter förvaras hos myndigheten.